

Home>Taking legal action>Legal systems - EU and national>**National ordinary courts**

Vnitrostátní obecné soudy

Austria

Tento oddíl poskytuje informace o obecných soudech pro občanské a trestní věci v Rakousku.

Obecné soudy – úvod

Obecné soudy jsou rozděleny do čtyř stupňů. V současnosti (březen 2023) jsou za **rozhodování v právních věcech** odpovědné tyto soudy:

113 okresních soudů (Bezirksgerichte)

20 zemských soudů (Landesgerichte)

4 vrchní zemské soudy (Oberlandesgerichte)

Nejvyšší trestní soud (Oberster Gerichtshof)

Od počátku roku 2013 se počet okresních soudů postupně snižoval ze 141 na současných 113 (k 1. březnu 2023) sloučením a v některých případech zřízením nových okresních soudů v Horních Rakousech, Dolních Rakousech, Štýrsku, Salcbursku, Tyrolsku a Burgenlandu.

Veřejné zájmy chrání v trestních věcech tato státní zastupitelství:

16 úřadů státního zastupitelství (Staatsanwaltschaften)

Ústřední státní zastupitelství pro boj proti hospodářské trestné činnosti a korupci (Zentrale Staatsanwaltschaft zur Verfolgung von Wirtschaftsstrafsachen und Korruption)

4 vrchní státní zastupitelství (Oberstaatsanwaltschaften)

nejvyšší státní zastupitelství (Generalprokuratur).

Pro **výkon soudem uložených trestů odnětí svobody** je příslušných 28 věznic.

A. Organizace soudů: Civilní a trestní soudnictví

V prvním stupni se spory přidělují buď okresním soudům, nebo zemským soudům. V občanskoprávních věcech se příslušnost soudu určuje v zásadě podle druhu sporu (Eigenzuständigkeit); v ostatních případech se určuje podle hodnoty sporného nároku (Wertzuständigkeit). Soudní příslušnost založená podle druhu sporu má vždy přednost před soudní příslušností podle výše hodnoty sporu.

V trestních věcech se příslušnost řídí výší trestu za daný trestný čin.

Okresní soudy (první organizační úroveň)

Okresní soudy jsou soudy prvního stupně. Jsou příslušné pro:

rozhodování občanskoprávních sporů s **hodnotou do 15 000 EUR** (příslušnost podle hodnoty)

rozhodování určitých druhů věcí (bez ohledu na výši sporované částky), jde zejména o **rodinné věci, věci týkající se nájemního práva a výkony rozhodnutí** (příslušnost podle druhu sporu)

rozhodování v **trestních věcech** o veškerých přečinech sankcionovaných pouze peněžitým trestem, peněžitým trestem a trestem odnětí svobody v délce maximálně jednoho roku nebo pouze trestem odnětí svobody (např. ublížení na zdraví z nedbalosti, krádež).

Zemské soudy, resp. soudy prvního stupně (druhá organizační úroveň)

Zemské soudy (v trestních věcech), resp. **soudy prvního stupně** (Gerichtshöfe erster Instanz) (v občanskoprávních věcech) jsou příslušné:

rozhodovat v **prvním stupni** věci, které nejsou vyhrazeny okresním soudům. Kromě toho mají výlučnou příslušnost pro spory podle zákona o atomové energii a zákona o ochraně údajů, pro spory v oblasti hospodářské soutěže nebo spory o autorská práva

rozhodovat v druhém stupni o **opravných prostředcích** proti rozhodnutím okresních soudů.

Vrchní zemské soudy, resp. soudy druhého stupně (třetí organizační úroveň)

Vrchní soudy, resp. Soudy druhého stupně (Gerichtshöfe zweiter Instanz), tvoří třetí organizační úroveň. Mají sídlo ve Vídni (příslušnost pro Vídeň, Dolní Rakousy a Burgenlandsko), ve Štýrském Hradci (příslušnost pro Štýrsko a Korutany), v Linci (příslušnost pro Horní Rakousy a Salcbursko) a v Innsbrucku (příslušnost pro Tyrolsko a Vorarlbersko).

Jak v občanských, tak trestních věcech projednávají tyto soudy pouze **opravné prostředky** (druhý stupeň).

Kromě toho mají tyto soudy zvláštní úlohu v oblasti **správy soudnictví**. Předseda vrchního zemského soudu, resp. soudu druhého stupně je vedoucí správou všech soudů v daném soudním obvodu. V této funkci je jeho jediným a bezprostředním nadřízeným spolkový ministr spravedlnosti.

Nejvyšší soud (čtvrtá organizační úroveň)

Nejvyšší soud ve Vídni je **nejvyšší soudní instancí ve věcech občanského a trestního práva**. Společně s Ústavním soudem (Verfassungsgericht) a Správním soudem (Verwaltungsgericht) je označován jako nejvyšší soudní dvůr (Höchstgericht). To znamená, že proti jeho rozhodnutím není možný žádný další (vnitrostátní) opravný prostředek.

Rozsudky Nejvyššího soudu hrají zásadní úlohu při **jednotné aplikaci práva** na celém území státu.

Přestože nižší soudy nejsou ze zákona jeho rozhodnutími vázány, zpravidla se judikaturou nejvyššího soudu řídí.

B. Civilní soudnictví

Civilní soudnictví se dělí na obecná občanskoprávní řízení, pracovněprávní řízení, obchodní věci a nesporná řízení.

V obecném občanském soudním řízení se rozhoduje o všech soukromoprávních záležitostech, jež nespadají do pravomoci obchodních soudů nebo soudů pro pracovní záležitosti nebo které se řeší v rámci nesporného řízení.

C. Opravné prostředky

C.1 Instanční postupy ve věcech občanskoprávních

V rámci **obecného občanského soudního řízení** existují v zásadě dva různé instanční postupy, přičemž oba mohou být třístupňové. V prvním stupni se spory přidělují buď okresním soudům, nebo zemským soudům.

Pokud v prvním stupni rozhoduje okresní soud, podává se odvolání k zemskému soudu, kde o něm bude rozhodovat odvolací senát (Berufungssenat).

Pokud v prvním stupni rozhoduje zemský soud, podává se odvolání k vrchnímu zemskému soudu, kde o něm bude rozhodovat odvolací senát ve druhém stupni.

Soudy druhého stupně pouze přezkoumávají rozhodnutí soudů prvního stupně. Rozhodují proto ve věci zásadně jen na základě návrhů předložených v závěru ústního jednání soudu prvního stupně a předmětného skutkového stavu k tomuto okamžiku. Soudy druhého stupně mohou ve věci rozhodnout samy (rozsudek potvrdit nebo jej změnit). Za tímto účelem může soud druhého stupně – v rámci vymezeném návrhy a podáními u nižšího soudu – opakovat nebo rozšířit celé řízení nebo jeho část; nebo může zrušit rozhodnutí soudu prvního stupně a nařídít mu, aby věc znovu projednal; nebo může odvolání zamítnout. Ve věcech, které vyžadují rozhodnutí o právních otázkách zásadního významu, lze podat i další opravný prostředek k nejvyššímu soudu.

Nejvyšší soud už rozhoduje jen o právních otázkách, a je proto při svém rozhodování vázán předchozími zjištěnými skutečnostmi. Posuzuje proto už jen správnost rozhodnutí, jež bylo na tomto základě přijato, nebo prohlašuje neplatnost a v omezeném rozsahu i procesní vady předchozího řízení. Nejvyšší soud nemá jen funkci kasační. může také rozhodnout ve věci samé, rozsudek potvrdit nebo změnit, nebo může předchozí rozhodnutí zrušit a nařídít soudu prvního nebo druhého stupně, aby věc znovu projednal, nebo může žalobu zamítnout.

V prvním stupni rozhoduje ve většině případů samosoudce (a pouze ve sporech nad 100 000 EUR na žádost jedné ze stran senát složený ze tří soudců). Ve druhém stupni rozhoduje senát složený ze tří soudců, u nejvyššího soudu pak senát složený z pěti soudců. Jedná-li se o právní otázku zásadního významu (například o změnu ustálené judikatury), zasedá na nejvyšším soudě takzvaný posílený senát, který se skládá z jedenácti soudců.

C.2 Opravné prostředky v trestních věcech

V trestněprávním řízení existují dva stupně.

Pokud ve věci v prvním stupni rozhoduje okresní soud, lze opravný prostředek podat:

pro neplatnost nebo

proti výroku o vině a uloženém trestu

O odvolání rozhoduje senát složený ze tří soudců zemského soudu.

Rozhoduje-li ve věci v prvním stupni samosoudce zemského soudu (v případě všech zločinů a přečinů, u nichž sazba trestu odnětí svobody není vyšší než pět let – např. křivá výpověď u soudu), lze opravný prostředek podat:

pro neplatnost nebo

proti výroku o vině a uloženém trestu

O odvolání rozhoduje senát složený ze tří soudců vrchního zemského soudu.

Rozhoduje-li ve věci v prvním stupni zemský soud ve složení s laickými přísedícími (Schöffengericht) nebo s porotou (Geschworenengericht), musí být podána žaloba na neplatnost k nejvyššímu soudu. Pokud se však opravný prostředek týká jen výroku o uloženém trestu, rozhodne ve věci nadřazený vrchní zemský soud.

D. Opravné prostředky

V rámci **obecného občanského soudního řízení** je možné rozsudky prvního stupně napadnout opravným prostředkem odvolání (Berufung). Odvolání lze ve všech případech podat z důvodu neplatnosti nebo nesprávného právního posouzení, v určitých záležitostech nebo v každém případě od hodnoty sporu 2 700 EUR i z důvodu procesní vady řízení nebo nesprávného zjištění skutečností.

Rozhodnutí soudů druhého stupně lze napadnout opravným prostředkem dovolání (Revision). Tento opravný prostředek adresovaný nejvyššímu soudu však podléhá – v závislosti na věcné podstatě – různým omezením. Nejvyšší soud zásadně rozhoduje pouze o právních otázkách zásadního významu, proto je existence takové právní otázky předpokladem k tomu, aby nejvyšší soud dovolání připustil. Nehledě na to jsou rozsudky druhého stupně v určitých záležitostech s hodnotou sporu do 5 000 EUR v každém případě nenapadnutelné, nebo musí být dovolání podané k nejvyššímu soudu přípustné i v druhém stupni (bezprostředně nebo novým návrhem), pokud hodnota sporu nepřesahuje 30 000 EUR.

E. Právní databáze

Internetový [portál rakouské justice](#) poskytuje všeobecné informace o rakouském systému soudnictví.

Je přístup do této databáze bezplatný?

Ano, přístup na internetové stránky rakouského ministerstva spravedlnosti je zdarma.

Související odkazy

Soudní příslušnost – Rakousko

Poslední aktualizace: 11/09/2023

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.